

WYMAGANIA EDUKACYJNE I PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII W KLASIE VI SP

Podręcznik: „Planeta Nowa – podręcznik do geografii dla klasy VI szkoły podstawowej”
Autorzy: Roman Malarz, Mariusz Szubert, Tomasz Rachwał, Wyd. Nowa Era

Atlas: Polska, kontynenty, świat – atlas geograficzny dla uczniów klas 5-8, Wyd. Nowa Era

Poziomy wymagań:

- konieczne – obejmują wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadomy udział w lekcji, a także wykonywanie przez ucznia prostych zadań związanych z życiem codziennym;
- podstawowe- określają wiadomości i umiejętności ważne i najbardziej uniwersalne, stosunkowo łatwe do opanowania i użyteczne w życiu codziennym oraz niezbędne do kontynuowania nauki na wyższych poziomach;
- rozszerzające – dotyczą wiadomości i umiejętności trudniejszych, wspierających tematy podstawowe. Pośrednio mogą być użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia;
- dopełniające – zakładają opanowanie treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z geografii zawarte w wymaganiach koniecznych, podstawowych, rozszerzających i dopełniających. Określają wiadomości i umiejętności trudne do przyswojenia, złożone oraz o charakterze problemowym.
- wykraczające - obejmują w całości treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z geografii zawarte w wymaganiach koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających. Dotyczą zagadnień szczególnie złożonych i twórczych naukowo.

Kryteria stopni szkolnych:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- opanował w całości treści wykraczające, potrafi je selekcjonować i hierarchizować, samodzielnie analizuje i interpretuje zjawiska geograficzne, ocenia i wyciąga wnioski na podstawie materiałów źródłowych, samodzielnie rozwiązuje postawione mu problemy, proponuje rozwiązania nietypowe, posiada umiejętność myślenia geograficznego, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia lub
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści dopełniające, potrafi samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne lub praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach
- sprawnie posługuje się terminologią geograficzną oraz mapami geograficznymi, umiejętnie ocenia, interpretuje i analizuje zjawiska geograficzne, dostrzega związki i zależności zachodzące w środowisku geograficznym, posiada zdolność myślenia geograficznego.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową, aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz stosuje wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod. Ponadto samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowiska.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił treści konieczne, z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach;
- rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne lub praktyczne typowe o niewielkim stopniu trudności

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu
 - nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności
 - nie potrafi korzystać z mapy, zlokalizować głównych obiektów geograficznych na mapie, błędnie analizuje zjawiska geograficzne
-

Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia.

	Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
Prace pisemne	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	<ul style="list-style-type: none"> • jeden dział lub połowa obszernego działu 	minimum dwie oceny z prac pisemnych w okresie	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w e – dzienniku • w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających • termin oddania ocenionych prac – 2 tygodnie
	kartkówki (trwające do 20 min)	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia z trzech ostatnich tematów 		<ul style="list-style-type: none"> • bez zapowiedzi lub zapowiedziane z wyprzedzeniem – ustnie lub przez e-dziennik; na lekcji poprzedzającej kartkówkę • termin oddania ocenionych prac – 1 tydzień
Prace domowe, projekty i inne	domowe	<ul style="list-style-type: none"> • materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu 		<ul style="list-style-type: none"> • ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • projekty, prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		
	Znajomość mapy	<ul style="list-style-type: none"> • lista obiektów geograficznych podanych przez nauczyciela 		<ul style="list-style-type: none"> • zapowiedziane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem

			(adnotacja w e – dzienniku)
Odpowiedzi ustne	• dana partia materiału - maksymalnie 3 ostatnie lekcje	minimum jeden raz w okresie	• bez zapowiedzi
Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)	• bieżący materiał nauczania	w miarę potrzeb	• ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej lub gdy uczeń unika wyznaczenia terminu, nauczyciel ma prawo zobowiązać go do napisania sprawdzianu w terminie przez siebie wyznaczonym, bez wcześniejszego poinformowania ucznia.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z pracy kontrolnej jednogodzinnej w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania oficjalnej informacji o uzyskanej ocenie

2. Sposób oceniania prac pisemnych.

Oceny prac pisemnych dokonuje się zgodnie z podaną niżej skalą procentową.

100% - 98% celujący
97% - 90 % bardzo dobry
89 – 75 % dobry
74 – 50% dostateczny
49 – 35 % dopuszczający
34 % - 0 niedostateczny

3. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczania danej partii materiału.

4. Odpowiedzi ustne

Oceny	Kryteria
celujący	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca; uczeń potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych i nietypowych
bardzo dobry	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca
dobry	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, niepełna
dostateczny	odpowiedź nie w pełni samodzielna, pojawiają się błędy merytoryczne
dopuszczający	odpowiedź niesamodzielna, pomijająca istotne treści merytoryczne
niedostateczny	odpowiedź niesamodzielna, poważne błędy merytoryczne lub brak odpowiedzi

Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel powinien przekazać uczniowi informację zwrotną.

5. Nieprzygotowanie do zajęć

Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia jeden raz w półroczu. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji. Swoje nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed każdą lekcją. Nieprzygotowanie, o którym mowa wyżej, obejmuje również zadania domowe oraz braki zeszytów z pracami domowymi. Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z aktywności na lekcji.

Brak podręcznika (1 na dwoje uczniów) lub innych koniecznych materiałów (np. atlasu) uniemożliwiający pracę na lekcji jest równoznaczne z nieprzygotowaniem ucznia do zajęć.

6. Znajomość mapy:

Każdy uczeń jest zobowiązany zaliczyć w formie ustnej lub pisemnej opanowanie znajomości mapy z obiektów geograficznych podanych przez nauczyciela na początku roku szkolnego.

7. Prace domowe

Częste braki zadań domowych i zeszytu przedmiotowego (ponad zasadę ustaloną) mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym znakiem /- / i mogą mieć wpływ na ocenę z zajęć edukacyjnych.

Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia (w tym również aktywność na lekcjach, umiejętność samodzielnego, logicznego myślenia, systematyczne przygotowanie do zajęć, zajęcia praktyczne, z tym że oceny za sprawdzianów mają znaczący wpływ na ocenę śródroczną i końcoworoczną) jednak nie jest to średnia arytmetyczna.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO - GEOGRAFIA KLASA VII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Wiedza geograficzna.

1. Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów.
2. Poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników.
3. Poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu oraz najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata.
4. Poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz dostrzeganie potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.
5. Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.
6. Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.
7. Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.
8. Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną.

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.
2. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
3. Interpretowanie map różnej treści.
4. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
5. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.
6. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.
7. Podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych.
8. Rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.
9. Podejmowanie konstruktywnej współpracy i rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi.
10. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

III. Kształtowanie postaw

1. Rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów oraz rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych.
2. Łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości.
3. Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz

rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania.

4. Rozwijanie w sobie poczucia tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.

5. Kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej).

6. Kształtowanie pozytywnych – emocjonalnych i duchowych – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią.

7. Rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której nadaje pozytywne znaczenia.

8. Rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.

9. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

Treści nauczania i wymagania szczegółowe

V. Ruchy Ziemi: Ziemia w Układzie Słonecznym; ruch obrotowy i obiegowy; następstwa ruchów Ziemi.

Uczeń: 1) dokonuje pomiaru wysokości Słońca w trakcie zajęć w terenie oraz porównuje wyniki uzyskane w różnych porach dnia i roku; 2) demonstruje przy użyciu modeli (np. globusa lub tellurium) ruch obrotowy Ziemi, określa jego kierunek, czas trwania, miejsca wschodu i zachodu Słońca oraz południa słonecznego; 3) wyjaśnia związek między ruchem obrotowym a widomą wędrówką i górowaniem Słońca, istnieniem dnia i nocy, dobowym rytmem życia człowieka i przyrody, występowaniem stref czasowych; 4) demonstruje przy użyciu modeli (np. tellurium lub globusów) ruch obiegowy Ziemi; 5) przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku; 6) wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na Ziemi.

VI. Współrzędne geograficzne: szerokość i długość geograficzna; położenie matematyczno geograficzne punktów i obszarów; rozciągłość południkowa i równoleżnikowa.

Uczeń: 1) odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i na mapie; 2) na podstawie podanych współrzędnych geograficznych wskazuje położenie punktów i obszarów na mapach w różnych skalach; 3) wyznacza w terenie współrzędne dowolnych punktów (za pomocą mapy lub GPS).

VII. Geografia Europy: położenie i granice kontynentu; podział polityczny Europy; główne cechy środowiska przyrodniczego Europy; zjawiska występujące na granicach płyt litosfery; zróżnicowanie ludności oraz starzenie się społeczeństw; największe europejskie metropolie; zróżnicowanie źródeł energii w krajach europejskich; rolnictwo, przemysł i usługi w wybranych krajach europejskich; turystyka w Europie Południowej.

Uczeń: 1) charakteryzuje położenie, przebieg granic oraz linii brzegowej Europy; 2) przedstawia podział polityczny Europy oraz rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych kontynentu; 3) charakteryzuje ukształtowanie powierzchni

Europy; 4) na przykładzie Islandii określa związek między położeniem na granicy płyt litosfery a występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi; 5) przedstawia zróżnicowanie klimatyczne Europy oraz czynniki, które o nim decydują; 6) wyjaśnia rozmieszczenie ludności oraz główne przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw w Europie; 7) wyjaśnia przyczyny i konsekwencje zróżnicowania demograficznego ludności Europy; 8) ocenia społeczno-ekonomiczne i kulturowe konsekwencje migracji na obszarze Europy; 9) określa podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy: Londynem i Paryżem; 10) porównuje cechy rolnictwa Danii i Węgier; 11) wykazuje związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii; 12) przedstawia znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług w gospodarce na przykładzie Francji; 13) wykazuje związki między rozwojem turystyki w Europie Południowej a warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej; 14) przyjmuje postawę szacunku i zrozumienia innych kultur przy zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego kraju.

VIII. Sąsiedzi Polski: przemiany przemysłu w Niemczech; dziedzictwo kulturowe Litwy i Białorusi; środowisko przyrodnicze i atrakcje turystyczne Czech i Słowacji; problemy polityczne, społeczne i gospodarcze Ukrainy; zróżnicowanie przyrodnicze i społeczno-gospodarcze Rosji; relacje Polski z sąsiadami.

Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany w strukturze przemysłu w Niemczech na przykładzie Nadrenii Północnej-Westfalii; 2) projektuje trasę wycieczki po Litwie i Białorusi uwzględniającej wybrane walory środowiska przyrodniczego i kulturowego; 3) przedstawia przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji; 4) rozumie problemy polityczne, społeczne i gospodarcze Ukrainy; 5) wykazuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego i charakteryzuje gospodarkę Rosji; 6) charakteryzuje relacje Polski z krajami sąsiadującymi; 7) rozumie potrzebę kształtowania dobrych relacji Polski z jej sąsiadami.

ZNAJOMOŚĆ MAPY W KLASIE VI SP – WYKAZ OBIEKTÓW

UCZEŃ:

- wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe,
- wymienia nazwy i wskazuje na globusie i mapie świata kontynenty i oceany oraz określa ich położenie względem równika i południka zerowego,
- wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasach pierwszych podróży geograficznych.

ŚWIAT:

Kontynenty: Azja, Ameryka Północna, Ameryka Południowa, Afryka, Europa, Antarktyda, Australia

Oceany: Ocean Spokojny (Pacyfik), Ocean Atlantycki, Ocean Indyjski, Ocean Arktyczny, Ocean Południowy

EUROPA:

Mapa polityczna Europy

Niziny: Wschodnioeuropejska, Francuska, Niemiecka, Czarnomorska, Wołowska, Angielska

Wyżyny: Masyw Centralny, Wyżyna Środkowosyberyjska,

Góry: Ural, Alpy, Apeniny, Skandynawskie, Karpaty, Dynarskie, Pireneje

Półwyspy: Skandynawski, Jutlandzki, Bretoński, Apeniński, Bałkański, Peloponez, Krym

Wyspy: Islandia, Irlandia, Sardynia, Korsyka, Sycylia, Kreta,

Cieśniny: Kaletańska, Gibraltarska, Bosfor, Sycylijska

Morza: Bałtyckie, Północne, Norweskie, Śródziemne, Czarne, Adriatyckie,

Wszystkie kwestie, które nie zostały ujęte w Przedmiotowych Zasadach Oceniania z geografii regulują Wewnętrzne Zasady Oceniania zawarte w Statucie Szkoły.